
Spis treści

WSTĘP	9
1. PIENIĄDZ I POLITYKA PIENIĘŻNA	11
1.1. Funkcje pieniądza	11
1.2. Formy pieniądza	12
1.2.1. Strumienie i zasoby pieniężne	14
1.2.2. Rynek finansowy	15
1.3. Podaż pieniądza – kreacja pieniądza	17
1.4. Popyt na pieniądz	19
1.5. Zjawiska inflacyjne	21
1.6. Polityka pieniężna w gospodarce rynkowej	22
1.7. Polityka pieniężna w Polsce	26
2. BANKI I SYSTEM BANKOWY	33
2.1. Powstanie i ewolucja bankowości	33
2.1.1. Tradycje polskiej bankowości	35
2.2. Bank w gospodarce rynkowej	38
2.3. Systemy bankowe w gospodarce rynkowej	40
2.3.1. Globalizacja w bankowości	44
2.4. Polski system bankowy	45
2.4.1. Przepisy regulujące polski system bankowy	52
2.4.2. Przystosowanie polskiego systemu bankowego do standardów Unii Europejskiej	55
2.4.3. Kodeks dobrej praktyki bankowej	56
2.5. Nadzór bankowy	58
2.5.1. Kontrola wewnętrzna	60
3. OPERACJE I RYZYKO BANKOWE	62
3.1. Rodzaje operacji bankowych	62
3.2. Kształtowanie aktywów i pasywów banku komercyjnego	64
3.3. Ryzyko bankowe	67
3.3.1. Zarządzanie ryzykiem bankowym	69
3.4. Konkurencja między bankami i marketing	70
3.4.1. Produkt bankowy	72
3.5. Innowacje bankowe	74

4. KREDYTOWANIE	78
4.1. Ogólne zasady kredytowania	78
4.1.1. Rodzaje operacji kredytowych	82
4.2. Kredytowanie w rachunku bieżącym	85
4.3. Kredyt dyskontowy – weksle	90
4.3.1. Weksel	90
4.3.2. Kredyt dyskontowy	93
4.4. Kredyt akceptacyjny i awale bankowe	96
4.5. Kredyt lombardowy	98
4.5.1. Kredyt lombardowy w NBP	99
4.6. Kredyt długoterminowy – hipoteczny	99
4.6.1. Leasing	104
4.7. Kredyt konsumpcyjny	107
4.8. Kredyt konsorcjalny	110
4.9. Faktoring	111
4.10. Restrukturyzacja kredytów – rezerwy	114
5. ZABEZPIECZENIE ZWROTNOŚCI KREDYTU	117
5.1. Pojęcie zabezpieczenia	117
5.2. Prawne zabezpieczenie zwrotności kredytu	118
6. GWARANCJE I PORECZENIA BANKOWE	123
6.1. Istota i treść gwarancji	123
6.2. Rodzaje gwarancji	125
6.3. Poręczenia bankowe	130
7. BIERNE OPERACJE BANKOWE	132
7.1. Rodzaje i struktura operacji biernych	132
7.1.1. Operacje na międzybankowym rynku pieniężnym	138
7.1.2. Rezerwy obowiązkowe	141
7.2. Wkłady oszczędnościowe gospodarstw domowych	142
7.3. Bankowy Fundusz Gwarancyjny	148
8. BANKOWA OBSŁUGA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH	151
8.1. Akcje i obligacje	151
8.2. Skarbowe papiery wartościowe	154
8.3. Bankowy dom maklerski	157
8.3.1. Zarządzanie portfelem papierów wartościowych i doradztwo	159
8.4. Fundusze powiernicze	160
9. RACHUNKI BANKOWE	162
9.1. Umowa rachunku bankowego	162
9.2. Rodzaje rachunków bankowych	167
9.3. Funkcjonowanie rachunków bankowych	169
9.3.1. Różne rachunki lokacyjne	173
9.4. Rachunki walutowe – oszczędnościowe	175
9.5. Obliczanie odsetek i prowizji	178
9.6. Rachunkowość bankowa	181
9.6.1. Bankowy Plan Kont	187

10. ROZLICZENIA BEZGOTÓWKOWE	189
10.1. Organizacja rozliczeń pieniężnych	189
10.1.1. Zatory płatnicze	191
10.2. Polecenie przelewu	192
10.3. Polecenie zapłaty	195
10.4. Czeki	196
10.4.1. Rodzaje i forma czeków	196
10.4.2. Rozliczenia za pomocą czeku	199
10.4.3. Euroczeki i czeki podróźnicze	201
10.5. Karty płatnicze	202
10.6. Akredytywy	210
10.7. Inkaso bankowe	211
10.8. Inne formy rozliczeń bezgotówkowych	213
11. ROZLICZENIA GOTÓWKOWE	216
11.1. Organizacja rozliczeń gotówkowych	216
11.2. Operacje kasowo-skarbcowe	219
11.2.1. Wpłaty i wypłaty gotówkowe	220
11.2.1.1. Bankomaty	225
11.2.2. Kasy walutowe	226
11.2.2.1. Kantory wymiany	228
11.2.3. Skarbce	229
11.2.4. Depozyty rzeczowe i sejfy	230
11.3. Falsyfikaty	232
11.3.1. Zabezpieczenie banknotów przed fałszerstwem	234
11.4. Technika liczenia i pakowania znaków pieniężnych	235
11.5. Pranie pieniędzy	239
12. ROZRACHUNKI MIĘDZYBANKOWE	243
12.1. Rodzaje rozrachunków między oddziałami banków	243
12.2. Krajowa Izba Rozliczeniowa	244
12.2.1. Rozrachunki za pośrednictwem banków prowadzących rachunki dla innych banków krajowych	249
12.2.2. Rozrachunki w drodze bezpośredniej wymiany zleceń między bankami	251
12.3. Rozrachunki banków w systemie SORBNET	251
13. OPERACJE ZAGRANICZNE	255
13.1. Rola banków w operacjach zagranicznych	255
13.2. Polskie banki na rynku europejskim	258
13.2.1. Europejska Unia Gospodarcza i Walutowa	260
13.3. Międzynarodowe organizacje finansowe	262
13.4. Reglamentacja dewizowa	265
14. KURSY I RYZYKO KURSOWE	269
14.1. Rodzaje kursów	269
14.1.1. Waluty międzynarodowe	272
14.2. Ryzyko kursowe i walutowe	274
14.3. Operacje kursowe	275

15. ZAGRANICZNE OPERACJE ROZLICZENIOWE	279
15.1. Formy rozliczeń zagranicznych	279
15.2. Polecenie wypłaty	280
15.3. Czeki w obrocie zagranicznym	283
15.4. Weksel w operacjach zagranicznych	286
15.4.1. Forfaiting	289
15.5. Akredytywa dokumentowa	290
15.5.1. Dokumentacja akredytywy	295
15.5.2. Akredytywa pieniężna	298
15.6. Inkaso dokumentowe	299
15.7. Operacje clearingowe	303
16. EKONOMIKA BANKU KOMERCYJNEGO	305
16.1. Program rozwoju banku	305
16.2. Wynik finansowy	309
16.2.1. Rachunek przepływów pieniężnych	314
17. INFORMATYKA W BANKACH	317
17.1. Wykorzystanie informatyki w operacjach bankowych	317
17.2. Komputeryzacja oddziałów operacyjnych	317
17.3. Teletransmisja oraz Internet	324
17.3.1. Teletransmisja w operacjach zagranicznych	327
17.3.2. Teletransmisja informacji finansowych	328
ANEKS I – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Art. 227)	330
ANEKS II – Wybrane przepisy z ustawy Prawo bankowe	331
ANEKS III – Wybrane przepisy z ustawy o Narodowym Banku Polskim	343
ANEKS IV – Wybrane przepisy z Zarządzenia Prezesa Narodowego Banku Polskiego w sprawie sposobu przeprowadzania rozrachunków międzybankowych	349
ANEKS V – Wybrane przepisy z ustawy o skutkach wprowadzenia w niektórych państwach członkowskich Unii Europejskiej wspólnej waluty euro	353